

Laukaan kunnan kulttuuriohjelma

2023–2030

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Laukaa kulttuurin toimintaympäristönä	4
3. Kulttuuriohjelma kuntastrategiaa toteuttamassa	5
4. Visio 2030 – Laukaa kulttuurikuntana	10
5. Kulttuuritoimijat ja –verkostot	12
6. Kulttuurin painopistealueet	13
Kulttuurikasvatus	15
Kulttuuri terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä	20
Kulttuuri elinvoimatekijänä	23
Kulttuuriviestintä ja –yhteistyö	26
Kulttuuriperintökohteet ja julkinen taide	30
7. Kulttuuriohjelman seuranta ja arviointi	33
8. Lopuksi	35
Lait kulttuuriohjelman taustalla	36
Kiitokset	37

1. Johdanto

Kulttuuriohjelman tarkoitus on kuvata Laukaan kulttuurin eri näkökulmia ja edistää laukaalaista kulttuuritoimintaa monipuolisesti. Se on tehty jokaista laukaalaista varten ja ohjelma läpileikkaa koko taiteen ja kulttuurin kokijoiden ikäkaaren. Se koskettaa laajasti Laukaan kunnan taide- ja kulttuuritoimialaa ja luovien alojen ammattilaisia. Ohjelma sisältää viisi kulttuurin painopistealuetta sekä niihin liittyviä tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä.

Ohjelma toimii kulttuuripalveluiden työvälisenä vuosille 2023–2030 ja ohjaa kulttuuripalveluiden toimintaa. Keskeisinä tavoitteina on tehdä kulttuuria näkyväksi ja helpommin kaikkien kuntalaisten saavutettavaksi, osallistaa asukkaita, yhdistyksiä ja yrityksiä sekä kehittää ja tukea yhteistyöverkostoja kulttuurin ympärillä.

Laukaa on toimintaympäristönä monipuolinen ja luonnonläheinen. Sillä on rikas kulttuurihistoria, jota halutaan tuoda esille entistä vahvemmin. Kulttuuriohjelma toteuttaa osaltaan ”Liekkiä Laukaaseen” -kuntastrategiaa ja sen kolmeen P-kirjaimeen kiteytettyjä toimintaperiaatteita **pidemmälle positiivisesti palvelen**. Kulttuuriohjelma toteuttaa kunnan hyvinvointisuunnitelmaa sekä vahvistaa alueen kulttuuripalveluita ja kokonaisvaltaista kulttuurihyvinvointia.

Laukaan kulttuuriohjelman taustalla on keväällä 2022 perustettu poikkihallinnollinen kulttuurityöryhmä [Laukaan kunnanhallituksen päätös 17.1.2022 § 5](#).

Kulttuurityöryhmään kuuluu edustajia kunnan eri toimialoilta ja päättäjistä. Kulttuuriohjelma valmisteltiin kuntalaisia osallistaen avoimissa vaikuttamistilaisuuksissa vuosina 2022 ja 2023.

Kulttuuriohjelmaa ohjaa lait ja säädökset sekä valtakunnalliset linjaukset kuntien kulttuuritoiminnasta. Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saavutettavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Nämä osa-alueet on huomioitu kulttuuriohjelman toimenpiteissä.

2. Laukaa kulttuurin toimintaympäristönä

Laukaa syttyy sydämessä

Laukaa on monipuolinen kulttuurikunta, jolla on rikas kulttuurihistoria ja merkittäviä kulttuurikohteita, kuten Saraakalliot, Hyyppäänvuori, Multamäki, Hitonhauta ja Laukaan kirkko. Nämä ovat vain muutamia esimerkkejä kunnan lukuisista kulttuurillisista kohteista.

Laukaassa on laaja kulttuuriosaajien verkosto. Kunnassa toimii mm. musiikin ja esittävän taiteen ammattilaisia, ammattitaiteilijoiden työtilayhteisö Laukaan taideateljeet, merkittäviä tapahtumatuottajia sekä iso joukko luovan toimialan sekä kolmannen sektorin toimijoita. Toimijoiden moninaisuus luo puitteet hyvälle yhteistyölle ja tuo jokaisen vahvuudet esille. Paikallisesti syntyy erilaisia ja kiinnostavia taide- ja kulttuurikokemuksia kuntalaisille sekä Laukaassa vieraileville. Kulttuuriohjelman yksi tavoite on kehittää taide- ja kulttuuritoimijoiden verkostoa sekä lisätä Luovan toimialan yhteistyötä ja näkyvyyttä paikallisesti ja valtakunnallisesti.

Kansalaisopisto on myös merkittävä kulttuuritoimija ja vapaan sivistystyön toteuttaja kunnassa. Laukaa on maantieteellisesti laaja ja kunnassa toimii kaksi kansalaisopistoa; Laukaan Kansalaisopisto ja Lievestuoreen Setlementti. Kansalaisopistojen opetusohjelmat pitävät sisällään runsaasti kulttuuria, kuten ruoka- ja kielikulttuuria, liikuntaa, kädentaitoja, musiikkia sekä näyttämötaidetta. Opistoissa järjestetään konsertteja, esityksiä, näyttelyitä ja näytöksiä.

Kulttuuripalvelut on osa Laukaan kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintaa ja niistä vastaa vapaa-aikajohtaja. Kunnassa on jaettu vuosittainen kulttuuripalkinto vuodesta 1958 lähtien ja palkinnolla halutaan edistää ja nostaa esille paikallista kulttuuriosaamista. Lisäksi kulttuuritoimintaa harjoittaville yhdistyksille jaetaan kulttuuriavustuksia vuosittain erillisin hakemuksin.

Kunnassa on tarjolla erilaisia tiloja kulttuuritapahtumien järjestämiseen, kuten koulut, liikuntatilat, kirjastot, Multamäen leirikeskus sekä sataman alue. Lisäksi taiteilijoille on tarjolla erilaisia työtiloja. Kunnan kirjastoverkosto on kattava. Keskustan pääkirjaston lisäksi kunnassa on kolme lähikirjastoa sekä kirjastoauto. Laukaa on osa Keski-kirjastojen verkostoa.

Laukaan sijainti keskellä Suomea on hyvä lähtökohta luovan toimialan kehittämiseksi - kunta ei ole kaukana mistään. Kulttuuriyhteistyö yli kuntarajojen on voimavara ja kulttuuria harrastavat hyödyntävätkin koko lähiseudun tarjontaa laajasti.

3. Kulttuuriohjelma kuntastrategiaa toteuttamassa

Kulttuuriohjelma kuntastrategiaa toteuttamassa

 **Syttyy
Sydämessä**

Laukaan nykyinen kuntastrategia hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2022. Strategia on tehty vuoteen 2030 asti.

Kehittämistoimenpiteet vaativat pitkäjänteistä työtä ja muutokset eivät tapahdu hetkessä. Tämä on huomioitu kulttuuriohjelman valmistelussa ja ohjelma toimii pitkän tähtäimen suunnitelmana vuoteen 2030 asti. Ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä tarkastellaan ja arvioidaan vuosittain.

Kuntastrategian kolme keskeistä toimintaa ohjaavaa periaatetta ovat **pidemmälle, positiivisesti ja palvelen**. Kulttuuriohjelmassa niitä tarkastellaan kulttuurin näkökulmasta. Asukkaita, yhdistyksiä, yrittäjiä ja päättäjiä on osallistettu kulttuuriohjelman tekemiseen. Tavoitteena on jatkaa samaa toimintamallia, kun kulttuuriohjelmaa päivitetään.

Pidemmälle

Kulttuuriohjelma rakentuu paikallisen historian, kulttuuriperinnön, kulttuurikasvatuksen ja alueellisen osaamisen pohjalle ja kehittyen kohti tulevaisuuden suuntia. Sen painopistealueet jakautuvat eri teemoihin. Ohjelma toimii konkreettisenä työkaluna toiminnan ja talouden suunnittelussa. Se ohjaa sivistyslautakunnan talousarviosuunnittelua.

Osana pidemmälle katsomista on tärkeää ymmärtää ja huomioida yhä lisääntyvä tieto kulttuurin ja taiteen hyvinvointia ja terveyttä lisäävistä hyödyistä. Kulttuuri on osa kunnan elinvoimaa ja toimii pitkällä tähtäimellä tärkeänä pitovoimatekijänä.

Laukaan kunta tekee vastuullisia ja kestäviä päätöksiä kuntalaisten hyvinvoinnin eteen. Kunta haluaa olla mukana erilaisissa kehityshankkeissa, joilla voidaan synnyttää uutta laukaalaista kulttuuri- ja liiketoimintaa.

Positiivisesti

Kulttuurin ja taiteen tulee saada näkyä ja kuulua. Mitä enemmän niitä tuodaan näkyväksi osaksi kuntalaisten arkea ja elinympäristöä, sitä positiivisempi vaikutus kulttuurilla on ihmisiin. Kulttuurityöllä ja sen viestinnällä on myönteinen vaikutus myös Laukaan kunnan imagoon ja brändiin.

Laukaan kunta tekee aktiivista yhteistyötä kulttuurialan ammattilaisten, kolmannen sektorin kulttuuritoimijoiden sekä alan yrittäjien kanssa ja viestii tapahtumista positiiviseen sävyyn. Kulttuurista ja kulttuuripalveluista viestitään asukkaiden lisäksi myös ympäryskuntiin ja alueelle saapuville vierailijoille ja matkailijoille. Kulttuuriohjelman yhtenä painopisteenä on kulttuuriviestinnän ja viestintäyhteistyön kehittäminen.

Kulttuuriverkostoihin osallistuminen yli kuntarajojen niin kuntana kuin toimijoiden kanssa yhdessä on tärkeää monipuolisen tiedonvaihdon lisäämiseksi. Kunta saa kulttuuripalveluihin panostamalla kulttuurista yhden merkittävän vetovoimatekijän. Vireä kulttuurielämä edistää matkailua ja tuo kunnalle ja yrittäjille sekä suoraa että välillistä taloushyötyä.

Palvellen

Kunnan tehtävänä on tarjota monipuolisia taide- ja kulttuuripalveluita kaikille saavutettavasti henkilön sosioekonomisesta taustasta, iästä ja asuinpaikasta riippumatta. Kunnan kulttuuripalvelut tukee ja tuottaa palveluita yhteistyössä kulttuurialan ammattilaisten, luovien alojen yrittäjien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyöllä kunta lisää sivistystä ja vahvistaa alueen elinvoimaisuutta.

Laukaan kunta tarjoaa tiloja ja viestintäkanavia kulttuuritapahtumiin ja myöntää vuosittain avustuksia kulttuuritoimijoille.

Erityisesti tilojen hyötykäyttöön ja muunneltavuuteen tulee kiinnittää vielä enemmän huomiota. Harrastuksiin ja tapahtumiin soveltuvien tiloihin tulee olla esteetön pääsy. Myös teknologisilla ratkaisuilla voidaan lisätä osallisuutta sekä palvelujen saavutettavuutta ja saatavuutta.

Visio 2030 – Laukaa kulttuurikuntana

Visio 2030

Laukaan kunta on aktiivinen kulttuuritoimija.

Se tarjoaa kulttuurikasvatusta, viestintäkanavia, tiloja ja yhteistyön alustoja sekä tukea kulttuuritoimintaan ja sen kehittämiseen.

Kunta
Palvelut
Toimialat
Päätäjät

**Laukaan
kulttuuri-
toimijoiden
verkosto**

Asukkaat
Kulttuurin
kokijat
Kulttuurin
harrastajat

Toimijat
Yhdistykset
Yritykset
Ammattilaiset

6. Kulttuurin painopistealueet

Kulttuurin painopistealueet Laukaassa

6.1 Kulttuurikasvatus

6.2 Kulttuuri terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä

6.3 Kulttuuri elinvoimatekijänä

6.4 Kulttuuriviestintä- ja yhteistyö

6.5 Kulttuuriperintökohteet ja julkinen taide

Kulttuurikasvatus

Kulttuurikasvatus

Taiteen ja kulttuurin opetus on Laukaassa monipuolista. Jo varhaisella iällä ja varhaiskasvatuksessa alkava taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatus edistää henkilökohtaisen taide- ja kulttuurisuhteen syntymistä, vahvistaa luovuutta, elämäntaitoja ja ymmärrystä sekä aktiivista kansalaisuutta ja laaja-alaista sivistystä. Laukaassa kulttuurikasvatus koskettaa kaikenikäisiä kuntalaisia.

Alle kouluikäiset lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen omaan taide -ja kulttuuritoimintaan.

Kulttuurikasvatus

Koulun taito- ja taideaineiden opetussuunnitelman mukaista opetusta täydentää kulttuuriopetussuunnitelma Kulttuurilaukka, joka on velvoittava osa opetussuunnitelmaa. Kulttuurilaukan toimintaan osallistuvat lapset esiopetuksesta peruskoulun 9. luokalle. Koulun oma kulttuuri- ja taidetoiminta täydentää Kulttuurilaukan sisältöjä. Laukaa kuuluu Keski-Suomen lastenkulttuuriverkosto Kulttuuriaitaan, jota rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Laukaan kunnan järjestämässä iltapäivätoiminnassa koululaiset voivat myös harrastaa taidetta ja kulttuuria eri muodoissa.

Kunnan nuorisopalvelut tekee myös merkittävää työtä kulttuurin edistämiseksi eri ikäisten kanssa. Yhteistyötä kirjaston, koulujen ja nuorisopalveluiden välillä tehdään tiiviisti esimerkiksi järjestämällä erilaisia kulttuuriaiheisia teemapäiviä. Nuorisotiloilla, liikkuvassa nuorisotyössä ja pienryhmissä järjestetään erilaisia taidetyöpajoja nuorille. Lisäksi lasten ja nuorten leireillä on luovaa toimintaa eri teemoin.

Kulttuurikasvatus

Laukaa osallistuu ajankohtaisiin valtakunnallisiin kulttuurin ja harrastustoiminnan edistämisen hankkeisiin. Esimerkiksi **Harrastamisen Suomen mallin** puitteissa järjestetään kulttuuriin liittyvää harrastustoimintaa matalalla kynnyksellä. Kulttuuriharrastus tarjoaa hienon mahdollisuuden kokeilla erilaisia kulttuurin osa-alueita ja parhaimmassa tapauksessa mahdollistaa kulttuuriharrastuksen koko elämän ajalle.

Laukaan kansalaisopisto tarjoaa taiteen ja kulttuurin opetusta kaiken ikäisille sekä taiteen perusopetusta kuvataiteessa, käsityössä ja teatteritaiteessa lapsille ja nuorille. **Lievestuoreen settlementin** ylläpitämä **kansalaisopisto** järjestää taiteen ja kulttuurin opetusta kaikenikäisille. Ala-Keiteleen musiikkiopistossa on mahdollista opiskella musiikkia ja taiteen perusopetuksen opintoja eri soittimissa.

Kirjastolla on merkittävä rooli kulttuurin ja sivistyksen edistäjänä. Kirjasto edistää kulttuuria perustehtävänsä ohella myös erilaisilla tapahtumilla ja näyttelyillä sekä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Kolmannen sektorin eri toimijat järjestävät monipuolista kulttuurikasvatustoimintaa esimerkiksi musiikissa, teatteritaiteessa ja kädentaidoissa.

Taide ja kulttuuri yhdistävät ihmisiä. Kunta hyödyntää kulttuurin tarjoamia keinoja myös kotoutumisessa.

Kulttuurikasvatus

Tavoitteet:

- Säilyttää monipuolinen taiteen ja kulttuurin kasvatus- ja opetustoiminta
- Laukaalaisten tietoisuuden lisääminen omasta kulttuuriperinnöstä Laukaassa ja Keski-Suomessa.
- Kulttuurilaukan laajentaminen varhaiskasvatukseen
- Kulttuurineuvolatoiminnan käynnistäminen
- Kulttuurikasvatuksen huomioiminen eri ikäryhmissä

Toimenpiteet:

- Kulttuurilaukan päivitys säännöllisesti
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman päivitystarpeen kartoitus
- Laukaan kulttuuriperintökohteiden, kuten Saraakallion kalliomaalauksien digitoinnin valmistelu
- Varhaiskasvatuksen Kulttuurilaukan suunnittelu
- Kulttuurineuvolatoiminnan käynnistäminen
- Kulttuuripolun näkyväksi tekeminen - eri ikäisten kulttuuritoiminta esille

**Kulttuuri terveyden
ja hyvinvoinnin
edistäjänä**

Kulttuuri terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä

Kulttuuri liittyy vahvasti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja sillä on tutkitusti hyvinvointia lisäävä vaikutus. Kulttuuri tuo merkityksellisyyttä elämään, sen tekeminen voimaannuttaa, lisää luovuutta sekä auttaa identiteetin rakentamisessa eri elämänvaiheissa.

Kulttuurihyvinvoinnin toimenpiteitä tarkastellessa on tärkeä huomioida yhteys kunnan hyvinvointisuunnitelmaan ja kuntastrategiaan. Kulttuurihyvinvointitoimenpiteitä viedään käytäntöön monialaisessa yhteistyössä, jossa huomioidaan kunnan eri hallinnonalat, hyvinvointialueen toimijat, kolmas sektori sekä muut toimijat. Kulttuuriohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä kirjataan kunnan hyvinvointistrategiaan näkyväksi.

Erilaisten kulttuurin osa-alueiden kautta tai kulttuuritoimintoihin osallistumalla ihminen kokee olevansa osa yhteisöä ja yhteenkuuluvuudella on iso hyvinvointivaikutus. Monipuoliset kulttuuripalvelut tuo säästöä terveydenhoitokuluihin, ennaltaehkäisee syrjäytymistä, tuo elämään kokonaisvaltaista mielekkyyttä, avartaa ajattelua ja lisää yhteisöllisyyttä. Kulttuuritoimintaan panostaminen näkyy onnellisimpina ja terveimpinä, hyvinvoivina kuntalaisina.

Kulttuuria tarkasteltaessa terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta on huomioitava myös eri kohderyhmät ja niiden erilaiset tarpeet. Lisäksi palveluiden saavutettavuudessa on huomioitava esteettömyys, jotta palvelut ovat kaikille tasapuolisesti saatavilla. Kulttuurilla ja liikunnalla on myös vahva keskinäinen yhteys. Ne vaikuttavat myönteisesti niin fyysiseen, psyykkiseen kuin sosiaaliseen hyvinvointiin ja monissa toiminnoissa onkin huomioitu nämä kaikki osa-alueet.

Kulttuuri terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä

Tavoitteet

- Kulttuuri toimii terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä kaikenikäisille
- Kulttuuri näkyy ja kuuluu – kulttuuriviestinnällä kulttuurin eri osa-alueita näkyväksi eri kohderyhmille
- Kulttuuri- ja liikuntatoiminnan yhteisten tavoitteiden tunnistaminen - niihin sopivien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus

Toimenpiteet

- Hyvien toimintamallien tunnistaminen ja kehittäminen Laukaan käyttöön sopivaksi
- Toimintaedellytyksien kehittäminen kulttuuritoimintaan: esiintymis- ja harrastetilojen tarjoaminen, tilanvarausjärjestelmien hyödyntäminen
- Kulttuuriin ja liikuntaan liittyvien hyvinvointitapahtumien ja -toimintojen järjestäminen ja yhteistyö toimijoiden kanssa
- Säännöllinen palautekysely kulttuuriasioista.
- Ulkoilureitistöön kulttuurista kertovia infotauluja (tai QR-koodeja) ja julkista taidetta

**Kulttuuri
elinvoimatekijänä**

Kulttuuri elinvoimatekijänä

Kulttuuripalvelut on tärkeä kunnan veto- ja pitovoimatekijän osa-alue. Monipuolinen ja näkyvä kulttuuritoiminta luo merkittävästi lisää viihtyisyyttä kunnan asukkaille. Vireä kulttuurielämä edistää matkailua sekä tuo kunnalle ja paikallisille yrittäjille suoraa ja välillistä taloushyötyä.

Toiminnan kehittäminen hankkeiden avulla on keskeinen osa kunnassa tapahtuvaa työtä. Erilaiset hankkeet luovat kuntaan toiminnan kehittymisen lisäksi elinvoimaa. Kulttuuriin liittyvillä investoinneilla pyritään kehittämään kulttuurikohteita ja tuomaan niitä esille.

Kunnan eri tilojen tehokas ja monipuolinen käyttö myös kulttuuritoimintaan monipuolistaa kunnan palveluita. Tilojen saavutettavuuteen on kiinnitettävä erityistä huomioita, jotta myös liikuntarajoitteiset pääsevät osallistumaan helposti toimintaan. Myös teknologisilla ratkaisuilla voidaan lisätä osallisuutta sekä palvelujen saavutettavuutta ja saatavuutta.

Kulttuuriasioiden koordinointi kunnan suunnasta ja viestinnän kehittäminen yritysten ja yhdistysten palvelut ja näkökulmat huomioiden lisää palveluiden saatavuutta. Viestintäyhteistyön keskeinen tavoite on lisätä yritysten ja muiden toimijoiden osallisuutta koko kunnan kulttuuripalveluiden kehittämisessä, uusien työmahdollisuuksien löytämisessä ja palveluiden rikastuttamisessa.

Kulttuurialan yrityksiä tuetaan kunnan yrityspalveluiden toimenpiteillä, rahoitusneuvonnalla ja elinkeinoelämään kytkeytyvillä hankkeilla. Hankkeet voivat kohdistua esimerkiksi yritysten toimintaympäristön ja liiketoimintaosaamisen kehittämiseen tai kulttuurimatkailua tukeviin kehittämistoimenpiteisiin ja investointeihin.

Kulttuuri elinvoimatekijänä

Tavoitteet

- Laukaassa toimivien kulttuuri- ja luovien alojen yritysten tunnistaminen ja esiin tuominen
- Kulttuuritiedon jakaminen toimijoiden välillä sekä kuntalaisille
- Kulttuuritoiminnan kehittäminen erilaisten hankkeiden avulla
- Kulttuurikohteiden esille tuominen – saavutettavuus
- Tilojen käytön edistäminen ja kunnan tilojen tehokkaampi hyödyntäminen kulttuurin käyttöön

Toimenpiteet

- Kulttuuriaiheisten yhteisten työpajojen järjestäminen säännöllisesti; yhdistykset, yritykset, yksityishenkilöt
- Yhteisten erilaisten kulttuuritapahtumien järjestäminen ja viestintä
- Kunta kulttuurihankkeiden hakijana ja jakaa tietoa hankehauista myös yhdistyksille ja yrityksille
- Liiketoiminta- ja tuotekehitysoosaamisen lisääminen
- Tilavarausjärjestelmän hyödyntäminen kulttuuritoimintaan ja tilanjakoperiaatteiden tarkistaminen

Kulttuuriviestintä- ja yhteistyö

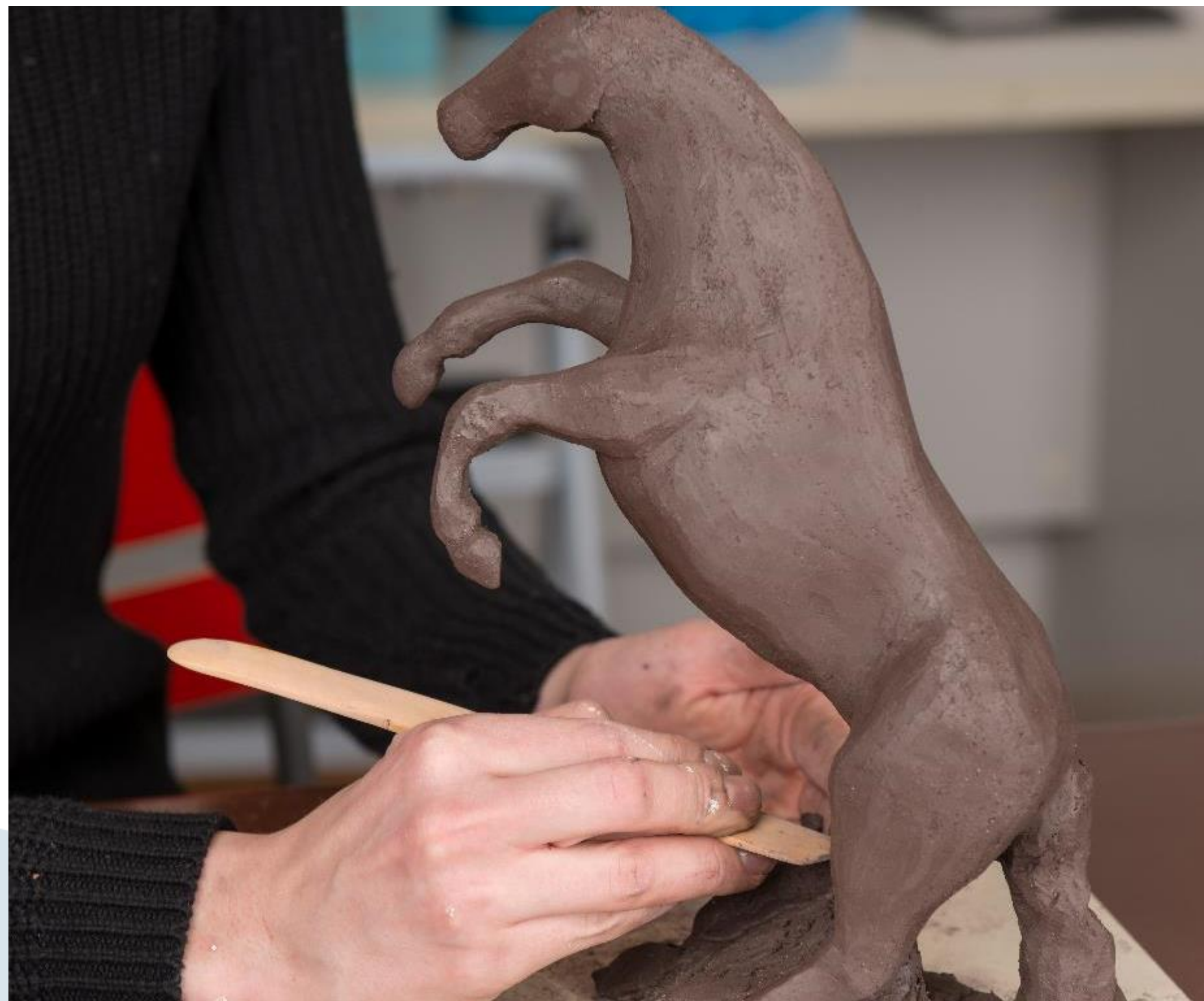
Kulttuuriviestintä ja -yhteistyö

Kunnan kulttuuriviestintä ja -yhteistyö on laaja kokonaisuus, johon sisältyy sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä yhteistyö kunnan, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Tämä osa-alue koskettaa kaikkia kuntalaisia ja kulttuurin harrastajia. Laukaan kunta tekee myös maakunnallista yhteistyötä eri kulttuuriverkostoissa. Näiden verkostojen tavoite on edistää kuntien kulttuuritoimintaa eri osa-alueilla.

Kulttuurin ja taiteen tulee saada näkyä ja kuulua. Mitä enemmän kulttuuria ja taidetta tuodaan näkyväksi, ja osaksi kuntalaisten arkea ja elinympäristöä, sitä positiivisempi vaikutus sillä on ihmisiin.

Kulttuuriviestintä ja -yhteistyö

Kulttuuritoiminnasta viestitään kunnan verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa, paikallislehdissä sekä sähköisissä uutiskirjeissä kulttuuritoimijoille. Kulttuurityöllä ja sen viestinnällä on positiivinen merkitys Laukaan kunnalle.

Viestinnässä huomioidaan kuntalaisten lisäksi myös matkailijat ja ympäryskuntien asukkaat.

Kulttuuriviestintä ja -yhteistyö

Tavoitteet

- Kulttuuriyhteistyön kehittäminen kulttuuritoimijoiden kanssa ja kulttuurialan ammattilaisten välillä
- Yhteistyön kehittäminen maakunnallisesti eri kulttuuriverkostoissa ja kuntien välillä.
- Kulttuuritoiminnalle varataan talousarviossa resurssit suunnitelmallisesti. Kunnan sisällä eri palvelualueilla tehtävää kulttuurityötä johdetaan suunnitelmallisesti.
- Paikallisen kulttuuritoiminnan huomiointi
- Kehittää viestintää ja viestintäkanavia ihmisten kulttuuripalveluihin osallistumisen parantamiseksi

Toimenpiteet

- Tiloja kulttuuritapahtumiin, taidenäyttelyihin, taiteen opetukseen ja yrittäjille
- Kulttuuritoimijoiden avustuskriteerien päivittäminen
- Laukaan kulttuuritoimijoiden tapaamisten järjestäminen säännöllisesti – osallistaminen
- Tiedotus- ja markkinointikanavien tarjoaminen kulttuuritoimijoille
- Yhteistyötä kulttuuriverkostoissa ja naapurikuntien kanssa: oma tapahtumajärjestäminen, hankkeet ja maakunnallinen verkostotyö
- Kunnan palvelualueiden sekä kulttuuritoimijoiden välistä yhteistyötä ohjaa kunnan kulttuuritiimi

Kulttuuriperintökohteet ja julkinen taide

Kulttuuriperintökohteet ja julkinen taide

Taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatus varhaiskasvatuksesta alkaen edistää henkilökohtaisen taide- ja kulttuurisuhteen syntymistä, vahvistaa luovuutta, elämäntaitoja ja ymmärrystä sekä aktiivista kansalaisuutta ja laaja-alaista sivistystä.

Laukaassa on vahva kulttuurihistoria ja runsaasti tärkeitä historiallisia kohteita. Kunnassa tehtiin vuosien 2021-2022 aikana Jyväskylän ammattikorkeakoulun toteuttaman LAKUMA-hankkeen puitteissa kulttuurikohteiden laaja selvitystyö, jossa nousi esille mm. Saraakallion kalliomaalaukset, Kalluntuvan kotiseutumuseo (Wanhan Laukaan kotiseutuyhdistys), Laukaan kirkkomuseo, Hartikan kirkkomaa, Pernasaaren alue. Lakuma-hanke selvitti kohteiden taustoja ja kehittämisideoita sekä osallisti toimijoita ja kuntalaisia näiden kehittämisideoissa.

Lisäksi Laukaassa on julkista taidetta kirkonkylän liikenneympyröissä, lukiolla sekä Vihtavuoren koulurakennuksissa sekä useita muistomerkkejä ulkotiloissa. Kunnan eri tiloissa on lukuisia taideteoksia. Taideteokset ovat pääosin maalauksia ja grafiikkaa.

Kulttuuriperintökohteet ja julkinen taide

Tavoitteet

- Olemassa olevan taidekokoelman hyödyntäminen
- Kulttuurikohteiden esille tuominen ja niiden parempi saavutettavuus
- Julkisen taiteen hankintaprosessien ja prosenttiperiaatteen käytänteiden tutuksi tekeminen

Toimenpiteet

- Suunnitelma olemassa olevan taidekokoelman hyödyntämiseen
- Näyttelyt julkisissa tiloissa
- Kohteista tiedottaminen ja niiden näkyväksi tekeminen
- Digitalisointi ja saavutettavuuden vaatimat investoinnit
- pyritään aktivoimaan kunnan rakennushankkeissa prosenttitaiteen käyttöä sekä julkisen taiteen rahoitushakuja

7. Kulttuuriohjelman seuranta ja arviointi

Kulttuuriohjelman seuranta ja arviointi

Laukaan kulttuuriohjelmaa ja sen toteutumista seurataan vuosittain kunnan toimintakertomuksessa. Sen toimenpiteitä kirjataan myös kunnan hyvinvointisuunnitelmaan ja –kertomukseen. Kunnanhallituksen nimeämä kulttuurityöryhmä kokoontuu säännöllisesti ohjelman valmistuttua ja ehdottaa tarvittavat toimenpiteet vuosittain kunnan talousarvioon ohjelman toteutumiseksi sekä arvioi ohjelman onnistumista. Ohjelmaa päivitetään tarvittaessa.

Vapaa-aikapalveluiden kulttuuri tiimi vastaa toimenpiteiden toteuttamisesta ja raportoi toiminnasta säännöllisesti kulttuurityöryhmälle. Kulttuuriohjelmaa toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä läpileikkaavasti kunnan eri hallinnonalat huomioiden.

Toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan esimerkiksi osallistuja- ja kulttuuritoimintojen määrillä, palautteiden perusteella sekä toteutuneiden kulttuurihankkeiden perusteella.

Kulttuuriohjelman keskeinen tavoite on osallistaa eri toimijoita ja kuntalaisia kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen.

Lopuksi

Lait kulttuuriohjelman taustalla

Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kunta voi tuottaa kulttuuritoiminnan palvelut itse, yhteistyössä toisten kuntien kanssa, tai yhteistyössä kolmannen tai yksityisen sektorin kanssa. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista.

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019).

Laissa säädetään, että kunnan tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Kiitokset

Kaikki kulttuuriohjelman tekemiseen osallistuneet, avoimiin työpajoihin osallistuneet, kulttuuriaiheisia kuvia lähettäneet ja kulttuuriohjelman luonnosvaiheessa palautetta lähettäneet kuntalaiset ja kulttuurialan ammattilaiset.

Kulttuurityöryhmän jäsenet:

Satu Rautiainen (Salla Turpeinen)/puheenjohtaja,
Jussi Silpola/sihtööri, Linda Leinonen, Risto Heikkinen, Janne Laiho, Marjut Penttinen, Minna Lönnqvist, Reijo Himanen, Anne Leinonen, Lari Hassel, Jonna Ortju, Taru Eskonen-Myllylä

Heli Peltola

